

Műszaki kutatás és fejlesztés

Koordinációs bizottság a megyében

Régóta köztudott, hogy Magyarországon az extenzív fejlesztés tartalékai kimerültek, hogy — főként a mai világgazdasági helyzetben csakis úgy vagyunk képesek megtartani életszínvonalunkat, vagy fejleszteni azt, ha a korábbinál jobban kihasználjuk legfőbb tartalékunkat: szellemi tökének. Azaz az emberek tudásában, szakértelmében rejlő lehetőségeket. Mindehhez természetesen meg kell teremteni a szükséges szervezeti kereteket és feltételeket is, azokat az információcsatornákat, amelyek elősegítik a megszülető eredmények mihamarabbi, s minél több helyen történő alkalmazását. S egyúttal befolyásolhatják a kutató-fejlesztő munkák irányát, hogy azok valóban gyakorlati (úgy is mondhatnánk: piaci) célokat szolgálhassanak.

A megyében működő szervezetek közül a Műszaki és Természettudományos Egyesület megyei szervezete eddig is sokat tett a célok érdekében. Az MTESZ azonban most még tovább kíván lépni, tekintetbe véve a

Politikai Bizottság 1981. augusztus 4-i határozatát, az MTESZ XIII. közgyűlésén elfogadott álláspontot, valamint az MSZMP Csongrád megyei bizottsága gazdaság- és szövetkezetpolitikai bizottságának állásfoglalását, amelyek szerint az egyesület munkájának középpontjába a gazdasági feladatok megoldásának segítését kell állítani. Ezen belül is az a legfontosabb feladata az MTESZ-nek, hogy segítse elő a termelési struktúra fejlesztését és a hatékonyabb gazdálkodást szolgáló műszaki kutatási és fejlesztési tevékenységet a megyében.

Egyetemisták iskolai gyakorlaton

Ebben az évben másodikban szervezte meg a József Attila Tudományegyetem végzős, tanár szakos hallgatói számára a külső iskolai gyakorlatot. A tanárjelöltek február 7. és 26. között Szegegy egy-egy szakközépiskolájának vagy szakmunkásképzőjének életével ismerkednek. Az első hét óralátogatásokkal telt el. A második és a harmadik héten már az oktatási munkába is bekapcsolódtak az egyetemisták.

A háromhetes gyakorlat hasznát, hogy a közeljövőben tanári oklevelet szerző hallgatók nemcsak a gyakorló iskolák légkörét ismerhetik meg egyetemi éveik alatt, hanem betekintést kapnak más iskolatípusok tananyagába és követelményrendszerébe. Tapasztalatokat gyűjthetnek arról, hogy az egyetemen és a gyakorló iskolákban elsajátított oktatási módszereket hogyan kell módosítani a szakközépiskolások és a szakmunkástanulók között. Közben a régebben tanító tanárok, a fogadó intézmények vezetői vázlatos képet kaphatnak új kollégáik szakmai és módszertani felkészültségéről.

Elutazott a román ifjúsági küldöttség

Tanácskozás az együttműködésről

A Csongrád megyében tartózkodó román ifjúsági delegáció tegnap, szerdán Hódmezővásárhelyen ismerkedett. A küldöttséget a KISZ vásárhelyi városi bizottságán Csenede Katalin szervező titkár fogadta. Rövid tájékoztatót adott a város életéről, ifjúsági mozgalmának helyzetéről, a feladatokról. Ezt követően a román vendégek meglátogatták a mártélyi ifjúsági szervezetei között, további együttműködési lehetőségeit tárgyalták meg. A látogatás első napján elhangzott Csongrád megyei javaslatokat — újítsák fel az úttörők csereúttelését; kerüljön sor építőtebri csoportok cseréjére; a mártélyi amatőr képzőművész tábor szívesen fogad román művészeket; alakítsanak ki együttműködést a KISZ politikai képzési központja és a temesvári ifjúsági ház között; valamint azt, hogy a romániai neptanecsoportot megynék fogadni tudná a szegedi ifjúsági napok alatt — a román küldöttség tagjai támogatták. Megállapodtak abban, hogy az együttműködés részletes kidolgozására további egyeztetések után kerül sor.

A román fiatalok küldöttei tegnap a késő délutáni órákban elutaztak Szegedről.

Festhetnének szebbet is

Magára marad a könyvtáros

El tudják képzelni egy vállalatigazgató arcát? Abban a pillanatban, amint szakszervezeti aktivisták győzködik, hogy adjon helyet és embert az üzemi könyvtárnak? Vagy a tisztelt úr könyvtáros, amint terelgeti a munkásokat: válasszanak olvasnivalót abból a pár száz könyvből, ami egy szekrényben van bezárolva? Aki a szakszervezeti könyvtárhálózat ügyével ismerkedik, bizony láthat egynehány „meggyőződés nélküli” arcot. A gazdasági vezetőket termelőközpontú gondok foglalkoztatják, a „társadalmi munkában-könyvtárost” kudarcok kísérik, az „egyszerű dolgozó” örül, ha ellátja a munkáját és a családját. Ha kinek-kinek olvasási ingere támad, a nagyvárosban talán nagykönyvtárakat, az üzemi-nél jobban ellátott területi fiókokat...

Munkatársainak dolga a hálózat irányítása; a gyakorlatban a könyvek megrendelése, a feldolgozás munkája, a letéti állomány folyamatos cseréje, s bizonyos módszertani segítségnyújtás. A leköti erőiket. Hogy olvassák, használják-e az üzemi könyvtárak köteteit vagy sem — rajtuk nem múlik. Tapasztalataik szerint egy idő után még olyan munkahelyeken is magára marad a könyvtáros, ahol a gazdasági vezetők kezdetben segítettek... Megfigyelték, hogy saját, jó szakkönyvtárral rendelkező intézményekben a közművelődést szolgáló hiányzó könyvtár csak színylődik. Mostanában még a korábban kellő látogatottságnak örvendő vállalati könyvtárak forgalma is csökken, s a jövőjük ügyszólván kiszámíthatatlan. A gazdaságban elkezdődött változások következményeként „mobilizálódott a munkaerő”, az átcsoportosítások, a kilépések-belelépések, új munkaformák kialakulása — mindennapos. A nagyobb mozgás, a fluktuáció a könyvtárak nagyobb csődjét hozta. Ha új munkahelyre vagy csak új munkakörbe kerül valaki, nem valószínű, hogy másnap rohan az üzemi könyvtárba... Ahonnan éppen a legismerősebb arcok hiányoznak újában. Hiszen a legnyitottabb, legérdeklődőbb emberek, tehát az eddig legaktívabb könyvtárlátogatók egyszerűen csak fogják magukat, és kisvállalkozók lesznek, társulnak, nagyobb pénzért máshova mennek. A könyvtári statisztikából valószínűleg nem fognak hiányozni, mert szakkönyvekre, információkra nagyobb szükségük lesz, mint valaha. De az adott üzemi közművelődési fiókkönyvtár kereshet helyettük mást, ha élni akar.

tudná, hogy helyes kultúrpolitikai célokhoz nem a nyilvántaló álmegoldások visznek közelebb.

A célravezetőbb megoldásokat kutatják a központi könyvtárban, s a jó kereskedők példáit sem tartják megvetendőnek. Azt tudnillik, hogy a hazafelé tartó és időhiánnyal küszködő dolgozónak útjába essen a könyvtár, akár a Közért. Hogy a szellemi táplálékért se kelljen sokat talpalnia, mert akkor százszor is megmondolja... Hogy ne csak tudja, vannak könyvek, hanem lássa is; olyan környezetet kell teremteni, amely hívogató, csábító, mint egy profi módon berendezett kirakat. Aztán, ha már bejáratos valaki a könyvek birodalmába, lehet mutatni az utakat, vezetni, mondjuk a krimiút a regényig, a kötelező olvasmánytól az olvasás gyönyörűségéig.

Sulyok Erzsébet

Pályázat

Pályázatot hirdetett a Művelődési Minisztérium és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége a Derkovits Gyula ösztöndíjra. A kiírás értelmében az ösztöndíj célja, hogy támogassa a tehetséges, és már önálló művészi tevékenységet folytató fiatal művészeket.

A pályázók elbírálása eddig munkásságuk, művészi, emberi magatartásuk és az ösztöndíj időtartamára szóló művészi célkitűzéseik megismerése alapján történik. A fiatal művészeknek olyan feladatot kell maguk elé tűzniük, amellyel a szocialista tartalmú és igényű művészet előbbre haladását szolgálják.

A kiírás feltételei szerint Derkovits Gyula-ösztöndíjra pályázhat minden olyan 35. életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola után önálló művészi alkotómunkát végzett. Kivételes esetben olyan alkotó is megkaphatja az ösztöndíjat, akinek nincs főiskolai végzettsége. Az ösztöndíj összege három évi időtartamra havi 3 ezer forint, a díj odaítéléséről a művelődési miniszter dönt. A pályázati feltételek

Noé bárkái új film

Színes magyar film. Írta és rendezte: Kollányi Agoston. Kísérőszöveg: Lázár István. Fényképezte: Vancsa Lajos. Zene: Darvas Ferenc. Narrátor: Szabó Sándor és Lukács Margit.

Kollányi Agostonról tudjuk, hogy Homoki Nagy Istvánról, a gyermekkori egyik nagy ábrándihetőjének legméltóbb — s talán egyetlen — mai követője. Miként a Cimborák, a Hegyeny-völgyön és a Vadászország alkotója, úgy ő is mintha a sajátos varázsu Pekete István-regények tájait és hangulatait elevenítené meg, persze a Tűskevár és a többiek drámaturgiai töltése nélkül — viszont azonos ügyet képviselve az egyik legjobb magyar

ifjúsági szerzővel és a halhatatlan emlékü Homoki Nagy Istvánról: a magyar tájak szeretetét és védelmét — s párhuzamosan mindezzel a természetvédelem általános érvényű kérdéseit szintén taglalva.

Noé bárkái manapság mindazok az eszközök, eljárások, megoldások, amelyek vidékeink élővilágát, a ritka, már-már kipusztulóban levő egyedeket megőrizni igyekeznek. Kollányi új filmje ezt a kérdéskört mutatja föl, igen komplex módon: a civilizáció következményeit részben az állatok életmódját vesélyeztető helyzetekben, részben a ritka fajok sorsát önmaguk nagyszerűségében és mentésre szoruló, olykor elképesztő kiszolgáltatottságban szemléltetve. A nemtorodomság és ezzel szemben a látszólag „érdekmentes” élővilágvédelem így kettős megközelítésben tárul elénk: érzelmi és gazdasági-ökológiai szempontok szerint egyaránt.

Az állatok válaszólnak című Kollányi-filmből ismert csodaszép, olykor bra-

vúros felvételek (ezúttal is Vancsa Lajos munkáját dicsérik), az állatvilág igényes, mely, felelősségteljes és humánus ábrázolásmódja, együtt a mondandó kezdetben ugyan kissé eklektikusnak, szétfolyónak tűnő, ám a film végén frappáns, hatásosan összefogott fölmutatásával — íme, nagyjából a Noé bárkái summázata.

Es fölfedezhető még egyféle érdekes „tartalmi műgötes” is ebben a másfél órányi, hangulatos szépségözönben és (időnként) kétségbeesett fölkiáltásban: valami, ami magyarázza például azt, miért és milyen ember is képes vajon mondjuk három gyengéd kedves mondatot szólni egy, az utcán véletlenül megpillantott kiskutyához, vagy bármilyen ártatlan, kedves és kiszolgáltatott élőlényhez. A humánus egyik búvárpatakja ez, s miként a film legvégén hallhattuk, az ember önmagát minősíti azzal, hogyan bánik hazája állatvilágával. Nem árt néha erre is gondolni.

Domonkos László

Történelem, irodalom, film

Finnországról

A József Attila Tudományegyetem finnugor tanszéke az év elejétől havonta vetít filmeket — a finn filmművészet megismeretése céljából — a budapesti finn nagykövetség támogatásával. A sorozat következő vetítése március 1-én lesz, a film: Az ismeretlen katona. Mint hogy Väinö Linna azonos című regénye alapján készült, s a könyv már magyarul is megjelent, az érdeklődőket — a film megtekintése előtt — olvasásra szeretnénk buzdítani.

A könyv 1954-ben jelent meg, hatalmas sikere volt, s azóta is a legolvasottabb román művek közé tartozik. Eddig 26 kiadást ért meg, már 16 nyelvre lefordították: magyarra Berczki Gábor, s a Finn Irodalom Könyvtára sorozatban 1982. nyarán a

Magvető kiadványaként került a boltokba. A regény eseménye a második világháború idején játszódik: bemutatja a finn közkatona hangulatát a háború kitörésekor, a régi keleti határ átélésének idején és a visszavonulás keserves útján. A könyvben mégis jelen van a humor is — hiszen a katonák oly sokfélék. Bár az ismeretlen katona realista krónika a háborúról, a katonák érzelmeinek, gondolatainak, féltelmeinek megjelenítése a hangsúlyos benne.

A népszerű műbő készült kétféle film legalább olyan sikeres, mint maga a regény. Az 1956-os berlini fesztiválon díjat nyert. Az Adv téri Auditorium Maximában a német feliratos változatát vetítik majd, elsőjén, kedden délután 3-kor.